

REDERIBOLAGET SOLA
uppehåller med turistbåtarna
"SOLA I" och "SOLA II"
trafik på Klarälven och i Karl-
stads skärgård från tillägsplats
vid Residenstorget. Beställning
på abonnemangsturer mottages
på telefon 180 75 (biljettkiosken)
eller 143 61 (kontoret).

Med
SOLA
I KARLSTAD

UTGIVEN AV
REDERIBOLAGET SOLA

Vid Klarans strand

Satt du en kväll invid Klarans strand
trött efter vardagens tunga,
nådde dig kanske en ton ibland.
Klarälven själv hördes sjunga,
älven som minnen har tusenfalt,
sett allt,
vet allt.

Klarälven sjunger, hur fordomtid
Tingvalla föddes ur sanden,
sjunger om staden som växte vid,
sjunger om pesten och branden,
älven som strömmar där lika kallt,
sett allt,
vet allt.

Lyss, skall du höra, hur Klarans älv
sjunger om skiftande öden.
Klarälven sjunger om sängen själv,
sjunger om livet och döden,
älven som aldrig en stund gjort halt,
sett allt,
vet allt.

OLLE LUNDKVIST

Turistbåten "Sola II", som uppehåller rundturstrafik på Klarälven.

The sightseeingboat "Sola II" which conveys tourists round Karlstad by river.

Teatern och Västra bron sedda från "Solas" tilläggsplats. Över bron går vägen mot Fryksdalen och Norge.

The theatre and West Bridge seen from Sola's mooring-place. Over the bridge goes the road to Fryksdalen and Norway.

Christian Erikssons staty vid Residenstorget över Karl IX, som år 1584 gav stadsrättigheter åt gamla Tingvalla. Till höger Länsresidenset. "Solas" tilläggsplats är till vänster vid älvkajen nedanför Västra bron, där intill 1838 stadens hamn var belägen.

Christian Eriksson's statue in the Residence Square of Charles IX who gave old Tingvalla municipal rights in 1584. To the right the Governor's residence. — "Sola's" mooring-place is to the left by the embankment below West Bridge, where, until 1838, the town harbour was situated.

*«Och han råböcksprang, gjorde lökattbukter
och trollpackskonster och sättygafukter
och stod bak en farustan
och glyste och glustade fram.»*

Ur »Skogsrån» av GUSTAF FRÖDING

Vid Västra bron, där Kungsgatan börjar, och på stadens äldsta kyrkplats ligger Stadshotellet med minnesrum över konstbyggmästaren C. J. Heublein, kavaljeren "Kevenhüller" i Selma Lagerlöfs "Gösta Berlings saga". I Heubleins salong se väggmålningar av Paul Piltz bilder ur stadens historia. — "Hybelejens" möte med den rävsvansprydd "Lambersfru" (skogsrån) på gamla Karlstads torg.

By West Bridge, where Kungsgatan begins, and on the town's oldest church grounds lies Stadshotellet, with rooms commemorating C. J. Heublein, the master builder, (Kevenhüller in Selma Lagerlöf's "Gösta Berling's Saga"). In the Heublein Room Paul Piltz has painted episodes in the history of Karlstad. — "Hybelejen's" meeting with the fox-tailed "Lambersfru" (dryad) in old Karlstad square.

I hörnet av Fredsgatan (Skutbyggaregatan) och Älvgatan (Hamngatan) ligger Landshövdinggården i gamla kvarteret Almen. Endå samlade bebyggelsen som räddades undan den ödeläggande branden år 1865. — Efter målning av Paul Piltz i Hybelejens salong å Stadshotellet.

On the corner of Fredsgatan (formerly Ship-builder's Street) and Älvgatan (River Street) the Governor's House stands in the old quarter of Almen, the only groups of buildings to be saved from the devastating fire of 1865. — From a painting by Paul Piltz in Heublein's Saloon.

Gamla gymnasiet vid Kungsgatan på Lagbergets krön, mitt emot Domkyrkan, där hertig Carl (Karl IX) byggde kungsgård i slutet av 1500-talet. Byggnaden uppförd 1754—1759.

The old High School in Kungsgatan on the crest of Lagberget (Law Hill) opposite the cathedral where Duke Charles (Charles IX) built a royal demesne at the end of the 16th century. School erected 1754—1759.

Rådhuset, uppfört efter branden 1865, ligger vid Stora torgets västra sida. Här omkring låg den lilla 1600- och 1700-talsstadens bebyggelse samlad, under sekternas lopp många gånger ödelagd av eld.

The Town Hall, built after the fire of 1865, is situated on the west side of the central market square. Around this were gathered the few buildings of the 17th and 18th centuries which were frequently destroyed by fire during the course of the years.

„Så vittne vår kyrka på
Lagbergets krön
att nåden står fast och att
Gud här bön.

Den grund, som vi fogar,
ej vägrarna nö,
fast skola de mäktiga
pelarna stå.

Och valven vi slagit på
grundade stöd
de skola ej vackla trots
läger och glöd.

J. A. EKLUND år 1900

Domkyrkan på Lagbergets krön reser sig mäktig över staden. Uppförd av Christian Haller och invigd 1730. Tornspiran byggd efter branden 1865.

On the crest of Lagberget the cathedral towers majestically over the town. Erected by Christian Haller and consecrated in 1730. The tower spire was built after the fire of 1865.

Biskopsgården uppfördes omkr. 1775 på "en udde i Klarälven". Då hade Sandgrund ännu ej bildats. Den vackra gården har nu förbyggts men skymtar ännu från älven mellan de höga träden.

The Bishop's residence was built about 1775 on "a tongue of land in Klarälven". At that time Sandgrund had not yet been formed. The handsome building is now almost hidden by other houses, but from the river ice can still catch a glimpse of it between the tall trees.

«Långa fjärran i norr, där Klaran går
i brusande fors ses tusen år,
till finaste sand hon krossat
de block, som ur fjällen isarne lossat.
Ät sanden, som glider vid bäljarnas smek
hon bäddar sin dal så mjuk som på lek.
Sist bygger hon land
i sikande sjö
och formar helt stilla en särande strand
vid Tingvallas å.»

J. A. EKLUND

Värmlands museum på Sandgrund, som är Klarälvens sista nordliga uppbyggnad av Tingvallan.

Värmland's Museum at Sandgrund (Sandbank) which is the northernmost part of Tingvallas Island made by sand deposits from Klarälven (Clear River).

Prämkanalen med "Karlarnas sluss" ledde förr järnbrukens, nu trämasse- och pappersfabrikenas produkter medelst prämfart från Klarälven till hamnen vid Kanikenäset. Kanalen planlagd av Nils Ericsson (broder till John Ericsson) och invigd år 1838.

The Barge Canal with its sluice down which formerly the iron mill's and nowadays the pulp and paper mill's products are shipped by barge from Klarälven down to the harbour. The Canal was designed by Nils Ericsson (brother of John E.) and opened in 1838.

Östra bron, Sveriges längsta stenbro, ett av stadens och landskapets märkligaste och vackraste byggnadsverk. Byggt under 1700-talets senare hälft och färdig 1797. Sägenomspunnen.

The East Bridge, the longest stone bridge in Sweden, one of the most remarkable and beautiful masterpieces of building in the town and province. Built during the latter half of the 18th century and completed in 1797. Legendary.

*«Gror bragdrens ära blott på aridens mark,
där tappre krigars fuktat den med blod
kax ej den vapenlöse höllas stark
och riss hjältemod.»*

J. L. RONEBERG

Landshövdingen Olof af Wibeli, besungen av Runeberg i "Fänrik Ståls sägner", vilar under en gravhäll på gamla kyrkogården vid Östra bronns norra landfäste.

County Governor Olof af Wibeli, mentioned in the poet Runeberg's "Tales of Fänrik Stål", rests beneath a tombstone in the old churchyard on the north side of East Bridge.

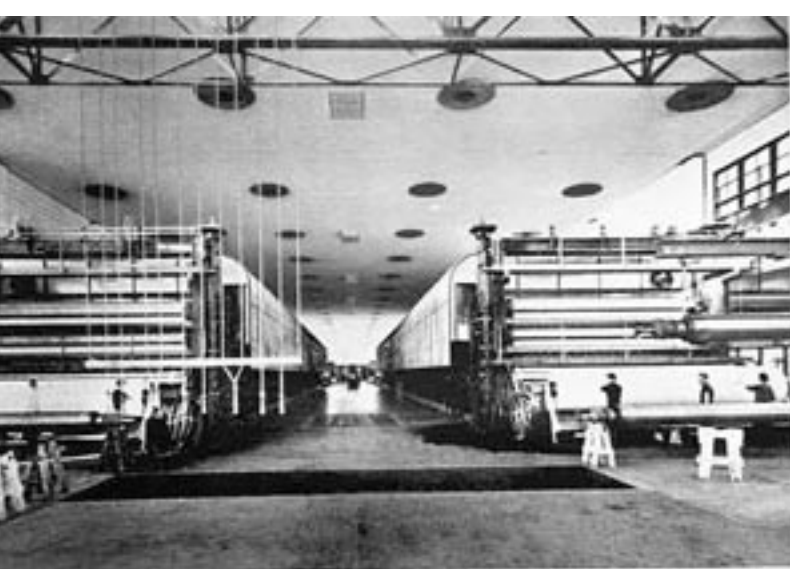
Sandbäckens herrgård i vacker 1700-talsstil på älvstranden i Klara är nu boställe för befälhavaren för Femte Militärstaben. På höjden väster om herrgården ligga Kungl. Värmlands regementes kaserner.

Sandbäckens Manor House in 18th century style by Klarälven in the part of the town called Klara is today the home of the Commander-in-Chief of the 5th Military District. On rising ground to the west of the Manor House lie the Royal Värmlands Regimental Barracks.

Folkets hus, arbetarrörelsens högborg, vid gamla "Hyttan", där prämkkanalen, brukstidens och storindustrins fraktled, möter Klarälven.

"The People's House" — stronghold of the labour party — by the old smelting house, where the Barge Canal and Klarälven meet.

AB Karlstads Mekaniska Werkstad har världsomfattande tillverkning av bl. a. turbiner, trämasse- och pappersmaskiner. Här tvenne tidningspappersmaskiner, levererade till ett pappersbruk. Vardera med en arbetsbredd av 5400 mm och en kapacitet av 160 ton pr 24 timmar vid en pappershastighet av 400 meter i minuten.

Karlstad's Mekaniska Werkstad has worldwide production of turbines, wood-pulp and paper machines etc. Two paper machines are shown, each with a working width of 17' 9" and a capacity of 160 tons per 24 hours, with a paper speed of 437 yards a minute.

Djuphamnen ger genom Göta och Trollhätte kanal åt landskapet och staden direkt sjöförbindelse med östersjö-, nordsjö- och kanalhamnarna. I hamnen lossa fartyg bl. a. kol, koks, oljor och cement samt inta last av virke, papper och pappersmassa.

The deep harbour gives the town and province through Göta and Trollhätte Canal direct sea connection with Baltic, North Sea and Channel ports. In the harbour vessels unload coal, coke, oil, cement etc. and take cargoes of timber, paper and paper-pulp.

På Klarälven flottas i medeltal årligen 8 miljoner timmerstockar dels till Skoghall och dels till Karlstads hamn för vidare transport söder ut.

On Klarälven on an average 8 million logs are floated annually, some to Skoghall and some to Karlstad harbour for further transport south.

Skoghall vid Klarälvens västra mynningsgren var i äldre tid Karlstads uthamn vid Vänera, men är nu en industriort med Uddeholmsbolagets storslagna fabriksanläggningar till förädling av de värmländska skogarnas produkter.

Skoghall, on the west estuary of Klarälven, was in olden times Karlstad's port on Lake Vänern but is now at centre of industry with the Uddeholm Company's imposing factory buildings for converting the various products of the forests of Värmland.

Skrattmåsen (*Larus ridibundus*) utgör sedan c:a trettio år tillbaka ett livfullt inslag i det rika fågellivet på Klarälvens delta. Detta är Sveriges största insjödelta, 17 km², och tillväxer årligen 7 tunnland genom de sandmassor älven avsätter.

*For about 30 years the laughing gull (*Larus ridibundus*) has been a striking feature of the abundant bird life on Klarälven's delta. This is the largest Swedish inland lake delta, measuring 17 Square kilometres and increasing by 7 acres annually because of the quantities of sand deposited by the river.*

Väderkvarn från Värmlandsnäs i det friluftsmuseum — ett av Sveriges största — som anlagts i Mariebergsskogens vackra naturpark. Berggrunden utgöres i denna bergklack liksom i Lagberget av hyperit.

The mill from Värmlandsnäs in the open air museum which has been arranged in Marieberg Wood's beautiful park. The basic rock here, as in Lagberget, is hyperite.